

Національний
університет оборони
України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“ФІЛОСОФІЯ ТА
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	254 Забезпечення військ (сил)
Статус дисципліни	Основна, реалізується в циклі загальної підготовки
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/90 год. (Л – 26 год., С – 34 год., СР – 30 год.) ДЗ – за окремим планом
Курс/півріччя	1 курс, 1, 2 півріччя
Лінк на дисципліну	adl.mil.gov.ua
Автори курсу	Будагьянц Людмила Миколаївна Кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук. Наукові інтереси: гносеологія, філософська методологія науки, філософська антропологія. Контактні дані: e-mail:budamila@ukr.net
Мета навчальної дисципліни:	Підвищення рівня філософської культури ад'юнктів та озброєння їх методологією наукового пізнання, формування навичок теоретичної рефлексії, самостійного критичного мислення, уявлень стосовно співвідношення філософії та науки, місця філософії та науки в системі духовної культури людства. Особлива увага приділяється аналізу соціокультурного контексту, соціальної місії та практичного значення науки, що базується на новітніх світоглядних та методологічних засадах, сформованих світовою і вітчизняною філософською думкою. Загальна мета визначає зміст кожної з трьох тем курсу, що послідовно формують культуру творчого мислення, є етапами у підготовці до складання іспиту з філософії і методології науки та підґрунтям до подальшої плідної науково-дослідницької та педагогічної діяльності ад'юнктів
Завдання навчальної дисципліни:	1. Дати ад'юнктам поглиблені знання про: місце філософії та науки як форм раціонального пізнання в системі духовного осягнення світу людиною, їхню сутність, предмет, функції і специфіку взаємовідношення та співвідношення та іншими формами суспільної свідомості, історію розвитку філософського осягнення науки і сучасні тенденції її розвитку; головні напрями сучасної філософії та методології науки, логіки та епістемології науки у зв'язку із новітніми розвідками

	<p>соціальної філософії, філософії культури, філософської антропології;</p> <p>основні філософські проблеми науки та шляхи їх розв'язання;</p> <p>основні підходи до досягнення науки, що базуються на основі метафізики, філософії культури, теорії пізнання, логіки, філософської методології, етики, вчень про буття, людину, мир і війну, суспільство та армію;</p> <p>сучасний категоріальний апарат філософії, методологію наукового пізнання та практичної діяльності військового науковця і педагога, аналізу визначальних явищ суспільного буття;</p> <p>призначення та можливості філософії у формуванні духовності людини, патріотизму військовослужбовців Збройних Сил України, її значення для засвоєння офіцерами нової генерації наукових підходів у вирішенні актуальних завдань, що стоять перед ними, підвищення культури мислення та практичної діяльності;</p> <p>особливості парадигм класичної, некласичної та посткласичної наукової раціональності, типології проблем, тенденцій, потенціалів, формованих в їхніх контекстах.</p> <p>2. Сформувати у ад'юнктів уміння:</p> <p>свідомо використовувати наукову методологію в дослідницькій діяльності;</p> <p>чітко формулювати об'єкт, предмет, мету, наукове завдання та завдання дисертаційного дослідження, положення, що виносяться на захист, логічно відстоювати та обґрунтовано захищати власну точку зору;</p> <p>використовувати закони логіки, загальні філософські принципи й положення, отримані навички творчого мислення під час проведення дисертаційних досліджень;</p> <p>організовувати інформаційний пошук, опрацьовувати теоретичні джерелами, складати бібліографічну базу власного дослідження, коректно здійснювати процедуру посилання;</p> <p>аналізувати складні суспільні явища, проблеми війни, миру, збройних конфліктів, армії в контексті розвитку світу, суспільства, людини, соціокультурних обставин;</p> <p>самостійно аналізувати, засвоювати і відтворювати новітні досягнення філософської та наукової думки</p>
<p>Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни</p>	<p>загальнонаукові (філософські), методологічні, логічні, культурологічні, дослідницькі, педагогічні, етичні, комунікативні</p>
<p>Запланований результат</p>	<p>1. Здатність аналізувати, узагальнювати та обговорювати історичні та сучасні теоретико-методологічні підходи до значущих проблем наукового пізнання, що мають як загальнотеоретичне значення, так і в межах власної наукової спеціальності.</p> <p>2. Здатність розуміти логіку та стиль наукового мислення провідних типів наукової раціональності та їхній соціокультурний контекст, їхні пізнавальні можливості та обмеження, орієнтуватись і теоретично визначатись щодо новітніх концепцій, що висуваються на передових планах</p>

	<p>наукових розвідок, формувати й коректно аргументувати власну дослідницьку позицію.</p> <p>3. Здатність до осягнення змісту головних філософських проблем та шляхів їхнього розв'язання в історії філософії, їхнього впливу на світогляд та загальну інтелектуальну культуру суспільства та розвитку науки, зв'язку із цінностями та ідеалами наукового пізнання;</p> <p>4. Здатність змістовно та методологічно коректної організації наукового дослідження, застосовувати мета-теоретичну рефлексію при підготовці рефератів за проблематикою філософії та методології науки, рецензії на статтю/ книгу.</p> <p>5. Здатність розуміти місце власної спеціальності в системі воєнно-наукового пізнання, в загальній системі науки, її філософські аспекти, зв'язок із військовою та соціальною практикою та пов'язану із нею соціальну відповідальність науковця і педагога</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Філософські засади наукового пізнання.</p> <p>Л 1.1. Заняття 1. Антична філософія: зародження раціонального пізнання і теоретичного світогляду.</p> <p>С. 1.2. Зародження філософського світогляду та теоретичного мислення.</p> <p>Л. 1/3. Філософія Середньовіччя та її значення для формування новоевропейської науки.</p> <p>С. 1.4. Філософія Середньовіччя, світогляд, особливості раціональності, головні напрями, проблеми.</p> <p>Л. 1.5. Філософія епохи Відродження.: проблеми, здобутки, вплив на становлення науки.</p> <p>С. 1.6. Визначні риси, здобутки та тенденції філософії та науки епохи Відродження.</p> <p>Л.1.7. Західноєвропейська філософія Нового часу та інституціоналізація науки.</p> <p>С.1.8. Філософія Нового часу та наукова революція.</p> <p>Л.1.9. Класична німецька філософія про природу і засади наукового пізнання.</p> <p>С.1.10. Німецька класична філософія та її вплив на сучасну світову філософську та наукову думку.</p> <p>Л. 1.11.Світоглядна та методологічна проблематика сучасної філософії</p> <p>С. 1.12. Основні напрями посткласичної філософії та їхня роль у розвитку науки.</p> <p>Л. 1. 13. Онтологічні засади пізнання.</p> <p>С.1.14. Основні проблеми філософської теорії буття, її функції в культурі та науці.</p> <p>Л. 1.15. Гносеологія: основні проблеми, поняття, підходи.</p> <p>С.1.16. Основні проблеми гносеології.</p> <p>Тема 2. Філософські проблеми теорії та методології наукового пізнання.</p> <p>Л.2.1. Наука як спеціалізована форма пізнавальної діяльності.</p> <p>С.2.2. Наука як предмет філософського дослідження.</p> <p>Л.2.3. Наукова картина світу як засада наукового світогляду.</p> <p>С.2.4. Засади, елементи, функції наукової картини світу</p> <p>Л.2.5. Філософія науки як рефлексія над науковим пізнанням.</p> <p>С.2.6. Основні концепції філософської методології науки.</p> <p>Л.2.7. Філософські проблеми наукової творчості.</p>

	<p>С. 2.8. Наукова творчість як предмет філософського вивчення. Л. 2.9. Філософські аспекти наукового дослідження С.2.10. Наукова культура та вплив філософії на наукове дослідження.</p>
Інформаційні джерела	<p>Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. – К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2018. – 255 с.</p> <p>Добронравова І.С. Практична філософія науки. Збірка наукових праць. - Суми: Університетська книга. – 2017. - 352 с.</p> <p>Філософія і методологія сучасної науки. Підручник / В.І. Штанько. – Харків, 2017. – 177с.</p> <p>Причепій Є.М. Філософія: підручник /Є.М. Причепій, А.М.Черній,. Л.А.Чекаль. – 4 вид., випр. – К.: Академвидав, 2015. – 592с</p> <p>Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. – 4-е видання перероблене та доповнене – К.: КНТ, 2016. - .396 с.</p> <p>Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. – К. : КНТ, 2015. – 652 с.</p> <p>Філософсько-методологічні проблеми військової теорії та практики. Навч. Посібник. Під ред В.Ж. Богайчука.- К.: НУОУ, 2018.- 480 с.</p> <p>Осьодло В.І., Будагьянц Л.М. Соціально-філософські та психологічні аспекти сучасних війн.// В.І.Осьодло, Л.М.Будагьянц. – К., 2018. – 370 с.</p> <p>Додонов Р. Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія /Донецький національний університет імені Василя Стуса /під. заг. ред. проф. Р.О. Додонова. – Вінниця : ТОВ “Нілан-ЛТД”, 2017.- 412 с.</p>
“Правила гри”	Особистісно-орієнтована методологія освіти, Критичне мислення. Творчість. Добросесність.
Додатково	Детальнішу інформацію про дисципліну “Філософія та методологія науки” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни